

HÆTTEMAAGENS TRÆK

AF

HOLGER PEDERSEN

WITH AN ENGLISH SUMMARY

Da Overlærer H. Chr. C. Mortensen allerede tidligere har behandlet vore Maagers, og herunder ogsaa Hættemaagens, Træk i dette Tidsskrift (15. Aarg., 1921, Pag. 47 og 16. Aarg., 1922, Pag. 76), kunde det maaske synes, at denne Afhandling var af mindre Interesse. Hertil maa vel nok bemærkes, at det forholdsvis ringe Materiale, som Mortensen havde at arbejde med, hindrede ham i at følge Hættemaagerne i alle Aarets Maaneder paa deres Vandringer fra og til Ynglepladserne, saaledes at Afhandlingen »Mærkede Maager« vel nærmest maa betragtes som en foreløbig Meddelelse og ikke som et afsluttende Arbejde.

De Mærkninger, der danner Grundlaget for den foreliggende Undersøgelse, er foretaget i Aarene 1921—23; i disse tre Aar er 2540 Hættemaager forsynet med Ringe. Fuglene er alle, undtagen 1, mærkede som Unger; efter Hjemstedet, forskellige Ynglepladser i eller ved Roskildefjorden, kan de fordeles saaledes:

	1921	1922	1923	Ialt
Øksneholm	251	1072	250	1573
Jyllingeholmene	122	158	—	280
Eskildsø	142	—	—	142
Selsø Sø	—	531	14	545
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	515	1761	264 =	2540

En kort Omtale af disse Ynglepladser vil som Indledning være paa sin Plads.

Øksneholm ligger i Neder Draaby Bredning ca. 5 km N.-V. for Frederikssund. Den har store Betingelser for at blive en stærkt besøgt Yngleplads, særlig for Hættemaage (*Larus ridibundus*), Stormmaage (*Larus canus*) og Terne (*Sterna hirundo*). Foruden disse yngler der Dværgerterne (*Sterna minuta*), Præstekrave (*Ægialitis hiaticula*), Ryle (*Tringa alpina*), Rødben (*To-*

tanus calidris), Vibe (*Vanellus cristatus*) og Strandskade (*Hæmatopus ostreologus*). Da Holmen imidlertid benyttes til Græsgang, og da man i de sidste to Aar har begyndt Ægsamling, er den ikke det Fuglefristed, som den burde være.

Det bør dog fremhæves, at Fuglene i Skovfoged Bent Gad-Simonsen, Jægerspris, har en Ven, der med sjælden Interesse og Forstaaelse vaager over, at Ynglefreden, ud over nævnte Ægsamling, ikke bliver brudt.

Jeg skylder Skovrider, Grev Spønneck Tak for den Imødekommenhed, der er vist mig ved Tilladelsen til frit at besøge Øen.

Jyllingeholmene ligger ud for Fiskerlejet Jyllinge, ca. 10 km S. for Frederikssund. Da de Jyllinge-Fiskere beskatter Holmene ret haardt med Ægsamling, er Kolonien ikke videre stærk og Ungerne sent fremme. Foruden Hættemaagen, som er i overvejende Flertal, yngler her ogsaa enkelte Stormmaager, Terner, Strandskader, Rødben og Viber.

Eskildsø ligger lige S. for Jyllingeholmene, og Maagekolonien paa denne Øs Sydspids, Studeholm, maa ligeledes bidrage til Jyllinge-Fiskernes Husholdning. De gode Lokalteter formaar dog stadig at holde Kolonien livskraftig, og man træffer her, foruden Hætte- og Stormmaager, i ret stort Tal ynglende Vadere, saasom Vibe, Strandskade, Ryle og Rødben; ogsaa en lille Koloni Dværgterner findes her.

Selsø Sø er noget ganske enestaaende i sin Slags, baade hvad Arter og Antal angaar, og, skønt man her daglig samler op til 100 Snese Hættemaageæg, staar Sværmene dog Foraar efter Foraar som Skyer over Søen. Bedre beskyttet Yngleplads kan ogsaa vanskeligt tænkes, idet de mange Startuer og Rørholme, hvor Rede findes ved Rede, paa Grund af den lave Vandstand og det meterdybe Mudder er lige utilgængelige saavel fra Baad som fra Landsiden. Kun enkelte større Holme kan bære et Menneske, og væsentlig paa disse foregaar Ægsamlingen. Mærkningen var meget besværlig, og de 545 Unger, som det her lykkedes mig at faa fat paa, udgør kun en ringe Brøkdel af det Antal, som aarlig udruges i Selsø Sø.

For Tilladelsen til at foretage Mærkninger, saavel her i Selsø Sø som paa Eskildsø, skylder jeg Baron von Plessen min bedste Tak.

Som de fleste andre Ringmærkere, ja maaske alle, har jeg ogsaa haft mine Hjælpere, hvis Interesse og Arbejde jeg ofte

har maattet beundre, og min Tak vilde kun være en ringe Belønning til de Kolleger og Elever, som har været med i Arbejdet, hvis jeg ikke vidste, at de under vor Omstrejfen i Naturen, blandt det myldrende Liv paa Holmene, i fuldeste Maal havde faaet Løn for deres Anstrengelser.

Saavel Carlsbergfondet som Dansk Ornithologisk Forenings Rejse- og Studiefond skylder jeg min bedste Tak for den Støtte, der er ydet mig til Gennemførelsen af dette Arbejde.

Under Udarbejdelsen har det været mit Maal dels at følge Maagerne i alle Aarets Maaneder, saaledes at jeg har begyndt med Juli, den Maaned, hvor Vingerne for første Gang bærer den unge Fugl ud fra Kolonien til Livets Eventyr og Farer, dels at give et Billede af Maagernes Liv under deres Træk uden for Danmarks Kyster.

Kortet har jeg tegnet efter Andrees Haandatlas (Udgave 1921), og Afstandene er ogsaa udmaalt herefter.

I. MATERIALE.

I de følgende Beretninger er det første Tal det Løbenummer, som den enkelte Fugl faar, naar Materialet ordnes efter Aarets forskellige Maaneder, og man derved begynder med Juli; det er det samme Tal, under hvilket den er anført paa Kortet ved det Sted, hvorfra den er tilbagemeldt. Efter det næste Tal, Nummeret paa Mærkeringen, følger Sted og Datum for Mærkningen; derefter kommer Meldingen om Fuglens Død med Angivelse af Afstand og Trækretning fra Mærkningsstedet og endelig Angivelsen af dens Alder. Ved den sidste har jeg bestræbt mig for, at Fejlgrænsen ikke overstiger en Uge; der er saaledes taget Hensyn til, hvor gammel Ungen formentlig var, da den blev mærket.

1. Nr. 518. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Fundet død paa Øen først i Juli 1921; blev ca. 1 Mnd. gammel.
Jeg modtog Ringen den 11. Juli 1921.
2. Nr. 40366. Jyllingeholmene, den 5. Juli 1922.
Fundet død paa en af Holmene medio Juli 1922; blev ca. 1 Mnd. gammel.
3. Nr. 40382 har samme korte Livshistorie som 2.
4. Nr. 40790. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.
Fundet død paa en Mark ved Gjershøj, Skibby, den 18. Juli 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 4 km mod S.; Alder: 1¹/₂ Mnd.
5. Nr. 41593. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt paa en Mark ved Færgelunden, Frederikssund, den 22. Juli

- 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: $4\frac{1}{2}$ km mod S.; Alder: 2 Mnd. Maagen stod ene paa en Mark og gjorde Indtryk af at være syg, maaske anskuddt.
6. Nr. 40660. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fundet død i Strandkanten ved Englerup, Roskilde, den 25. Juli 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 15 km mod S.; Alder 2 Mnd.
7. Nr. 41384. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Fundet død paa Øen den 27. Juli 1922.
8. Nr. 41378. Samme Oplysninger som om 7.
9. Nr. 41804. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fundet død paa Øen den 27. Juli 1922.
10. Nr. 41572. Samme Oplysninger som om 9.
11. Nr. 40975. Øksneholm, den 24. Juni 1922.
Fundet død paa Øen den 27. Juli 1922.
12. Nr. 41718. Øksneholm, den 4. Juli 1922.
Fundet død paa Øen den 27. Juli 1922.
Nærmere Oplysninger om disse 6 Maager, saasom Alder, Døds-
aarsag og lignende, er jeg ikke i Besiddelse af, men det er sikkert
alle Unger, der endnu aldrig har været uden for Kolonien. De
bidrager saaledes ikke til Belysning af Hættemaagens Træk, men
kan alligevel have nogen Interesse derved, at de oplyser noget om
Dødeligheden, »Børnesygdomme«, i Kolonien, før denne forlades.
13. Nr. 40636. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fundet død i Greve ved Taastrup, den 5. August 1922; Afstand
fra Mærkningsstedet: 26 km mod S.-Ø. Da Fuglen blev fundet
i opløst Tilstand, har den sikkert ikke været 2 Maaneder gam-
mel, da den omkom.
14. Nr. 40166. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fundet død 14 miles S.-Ø. for London paa Parsonage Farm,
Belvedere, Kent, den 8. August 1922; Afstand fra Mærknings-
stedet: 900 km mod S.-V.; Alder: $2\frac{1}{3}$ Mnd.
15. Nr. 40700. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Tilbagesendt først i August 1923 som fundet død ved Koog
bei Marne, ved Elbmundingen, Holsten; Afstand fra Mærknings-
stedet: 280 km mod S.-V.; Alder: 14 Mnd.
16. Nr. 40351. Jyllingeholmene, den 5. Juli 1922.
Fundet død ca. 10 km Vest for Itzehoe, Holsten, først i Au-
gust 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 270 km mod S.-V.; Alder:
ca. 13 Mnd.
17. Nr. 512. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Fundet død paa Kammergaves Jord ved Munkebjergby, N. for
Sorø, den 16. August 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 52 km
mod S.-V.; Alder: 26 Mnd.
18. Nr. 475. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Skuddt ved Engbæk, Frederikssund, den 20. August 1921; Af-
stand fra Mærkningsstedet: 4 km mod Ø.; Alder: 2 Mnd.
19. Nr. 41147. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Skuddt ca. 15 km Nord for Antwerpen, ved Bredden af Schelde,

- Belgien, den 20. August 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 735 km mod S.-V.; Alder: $2\frac{1}{2}$ Mnd.
20. Nr. 41706. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fundet død paa Vaderne mellem Eiderstedt og Øen Nordstrand, ca. 15 km fra Husum, Slesvig-Holsten, den 20. August 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 260 km mod S.-V.; Alder: $14\frac{1}{2}$ Mnd.
21. Nr. 41228. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Skudt paa Strandbredden ved Fort-Mahon ved Authie Bugten, Somme, Frankrig, den 21. August 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 930 km mod S.-V.; Alder: godt 2 Mnd.
22. Nr. 1591. Øksneholm, den 3. Juli 1923.
Skudt paa Roskildefjord ud for Frederikssund den 1. September 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 6 km mod S.-Ø.; Alder: godt 2 Mnd.
23. Nr. 41803. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fundet med brækket Løb ved Nieuw-Beerta, Groningen, Holland, den 6. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 450 km mod S.-V.; Alder $2\frac{3}{4}$ Mnd.
Trods omhyggelig Pleje lykkedes det ikke Meddeleren at faa Fuglen paa Vingerne igen. Den har muligvis været anskudt og døde et Par Dage efter.
24. Nr. 41042. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Thorsminde, Nisum Fjord, den 9. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 250 km mod V.-N.V.; Alder: 3 Mnd.
25. Nr. 41366. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Fundet død paa Stranden ved Sletten, Humlebæk, den 12. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 34 km mod Ø.-NØ.; Alder: godt 3 Mnd.
26. Nr. 1509. Øksneholm, den 3. Juni 1923.
Fundet død ved Hjarbæk Fjord, Nederhede, Skals, omkring 13. September 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 180 km mod N.-V.; Alder: ca. $2\frac{1}{2}$ Mnd.
27. Nr. 40750. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.
Fanget ved Venning Bund, Broager, den 14. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 175 km mod S.-V.; Alder: $3\frac{1}{2}$ Mnd.
Maagen, der ikke kunde flyve, har muligvis været anskudt.
28. Nr. 41501. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Roskildefjorden i Nærheden af Frederikssund, medio September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 7 km mod S.-SØ.; Alder: 3 Mnd.
29. Nr. 41041. Øksneholm, den 14. Juli 1922.
Samme Oplysninger som om 28.
30. Nr. 50209. Øksneholm, den 4. Juli 1922.
Samme Oplysninger som om 28.
31. Nr. 40405. Selsø Sø, den 25. Maj 1922.
Skudt ca. 8 km Nord for Gent, Belgien, den 20. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 740 km mod S.-V.; Alder: 4 Mnd.

32. Nr. 322. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Skudt ved Tudse, Holbæk, den 21. September 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 32 km mod S.-V.; Alder: 3 Mnd.
33. Nr. 905. Øksneholm, den 10. Juli 1921.
Samme Oplysninger som om 32.
34. Nr. 41929. Jyllingeholmene, den 5. Juli 1922.
Skudt ved Kalvebod Strand, Kjøbenhavn, den 22. September 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 32 km mod Ø.-SØ.; Alder: 3 Mnd.
35. Nr. 909. Øksneholm, den 10. Juli 1921.
Skudt ved Løserup, Holbæk, den 25. September 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 23 km mod S.-V.; Alder: 3 Mnd.
Meddeleeren skriver, at Maagen var mellem en Flok paa et halvt Hundrede Stykker, som fulgte efter en Saamaskine for at opsamle de Orme og Larver, som Maskinens Slæbesko rodede op. »Endvidere kan jeg meddele, at jeg har truffet Maager i Jordbær, hvor de tager mange Bær, og i et Tilfælde i et Pæretræ, hvor jeg skød den ned for at overbevise mig om Rigtigheden«.
36. Nr. 40407. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Skudt ved Severns Udløb i Bristolkanalen, Gloucestershire, England, den 25. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1030 km mod S.-V.; Alder: 4 Mnd.
37. Nr. 41723. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fundet død paa en Mark ved Landerslev, Hornsherred, Frederikssund, den 26. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 6 km mod S.; Alder $3\frac{1}{2}$ Mnd,
38. Nr. 41793. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fundet død ved Ølsted Strand, Roskilde-fjord, den 28. September 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 5 km mod N.-Ø.; Alder: $3\frac{1}{2}$ Mnd.
39. Nr. 40392. Øksneholm, den 5. Juli 1922.
Fundet død ved Vester Skerninge, Syd-fyn, den 1. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 130 km mod S.-V.; Alder: $3\frac{1}{3}$ Mnd.
40. Nr. 565. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Skudt ved »Maren Mølle«, Mariager, den 3. Oktober 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 155 km mod N.-V.; Alder: $3\frac{1}{2}$ Mnd.
41. Nr. 1565. Øksneholm, den 4. Juli 1923.
Skudt ved Kysten i Nærheden af Calais, Frankrig, den 9. Oktober 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 880 km mod S.-V.; Alder: $3\frac{2}{3}$ Mnd.
42. Nr. 330. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Skudt ved Hohenhörn, Nord-Østersøkanalen, Holsten, den 10. Oktober 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 270 km mod S.-V.; Alder: $3\frac{2}{3}$ Mnd.
43. Nr. 50632. Øksneholm, den 6. Juli 1922.
Fundet død ved Tissø omkring den 10. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 28 km mod S.-V.; Alder: ca. $3\frac{1}{2}$ Mnd.

44. Nr. 329. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Skudt ved Kjøhlholm, Roskildefjord, den 12. Oktober 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 9 km mod N.; Alder: $3\frac{2}{3}$ Mnd.
45. Nr. 41881. Øksneholt, den 24. Juni 1922.
Fundet død i Provinsen Nord-Holland ved Anna Paulowna, Helderkanalen, omkring den 20. Oktober 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 575 km mod S.-V.; Alder: ca. 16 Mnd.
46. Nr. 41324. Øksneholt, den 14. Juni 1922.
Skudt ca. 12 km Øst for Liverpool i Nærheden af Widnes ved Floden Mersey, England, den 19. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 980 km mod V.-SV.; Alder: $4\frac{1}{3}$ Mnd.
47. Nr. 41840. Øksneholt, den 22. Juni 1922.
Fanget ved Klantzüll, Kreis Süd-Tondern, Slesvig, den 21. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 235 km mod S.-V.; Alder: $4\frac{1}{2}$ Mnd.
48. Nr. 41000. Øksneholt, den 24. Juni 1922.
Skudt ved Kalvebod Strand, Kjøbenhavn, den 23. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 40 km mod S.-Ø.; Alder: $4\frac{1}{2}$ Mnd.
49. Nr. 478. Øksneholt, den 29. Juni 1921.
Skudt ved Klamsby, England, den 28. Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 812 km mod V.-SV.; Alder: $16\frac{1}{2}$ Mnd.
50. Nr. 228. Øksneholt, den 11. Juni 1921.
Skudt ved Somme Bugten mellem St. Valery og le Crotoy, Frankrig, den 30. Oktober 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 920 km mod S.-V.; Alder: $4\frac{2}{3}$ Mnd.
51. Nr. 41214.. Øksneholt, den 10. Juni 1922.
Fundet død paa en Farm i Sculthorpe, Fakenham, Norfolk, England, i Oktober 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 800 km mod S.-V.; Alder: omkring 4 Mnd.
52. Nr. 41916. Jyllingeholmene, den 5. Juli 1922.
Skudt ved Bourg, Gironde, Frankrig, den 1. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1520 km mod S.-V.; Alder $4\frac{1}{2}$ Mnd.
53. Nr. 40667. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Tilbagemeldt fra el Prat de Llobregat, ca. 10 km Syd for Barcelona, Spanien, den 3. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1780 km mod S.-SV.; Alder: 5 Mnd.
54. Nr. 41301. Øksneholt, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Arentsminde, Vendsyssel, omkring 4. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 200 km mod N.-V.; Alder: 5 Mnd.
55. Nr. 41012. Øksneholt, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Bredden af Dordogne ved Coux, Dordogne, Frankrig, omkring den 6. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1480 km mod S.-V.; Alder: 5 Mnd.
56. Nr. 965. Jyllingeholmene, den 11. Juli 1921.
Skudt ved Marbæk Strand, Frederikssund, først i November 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 6 km mod N.; Alder 5 Mnd.
57. Nr. 41385. Øksneholt, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Groden, Cuxhaven, Tyskland, den 12. November

- 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 310 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{1}{4}$ Mnd.
58. Nr. 353. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Skudt ved Peruwelz, Belgien, den 16. November 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 820 km mod S.-V.; Alder: 5 Mnd.
59. Nr. 40764. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.
Skudt ved Astillero-Flodens Udløb i Santander-Bugten, Spanien, den 18. November 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1750 km mod S.-V.; Alder: $17\frac{1}{2}$ Mnd.
60. Nr. 41015. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Blaydon, Durham, England, den 20. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 880 km mod V.; Alder $5\frac{1}{2}$ Mnd.
61. Nr. 4023 H. Øksneholm, den 16. Juni 1923.
Skudt ved Saint Raphael, Dep. Var, Frankrig, den 22. November 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1480 km mod S.-SV.; Alder: $5\frac{1}{2}$ Mnd.
62. Nr. 41628. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Mortagne-sur-Gironde, Dep. Charente-Inférieure, Frankrig, den 25. November 1925; Afstand fra Mærkningsstedet: 1500 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{1}{2}$ Mnd.
63. Nr. 41616. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt paa Duero ved Oporto, Portugal, omkring den 20.—24. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 2250 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{1}{3}$ Mnd.
Meddelelsen skriver: *Larus ridibundus* kommer i Flokke hen i Oktober og følger Portugals Kyster sydover. Særlig talrigt er de ved Flodmundingerne, men ogsaa langt op ad Floderne træffes de.
64. Nr. 41080. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ca. 5 km fra Munden af Floden Regreg i Nærheden af Byen Rabat, Marokko, den 26. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 2900 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{2}{3}$ Mnd.
65. Nr. 41075. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Fanget ved Marzocco i Nærheden af Livorno, Italien, den 26. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1400 km mod S.; Alder: $5\frac{2}{3}$ Mnd.
66. Nr. 41307. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Isla Cristina, Guadianas Munding, Spanien, den 27. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 2580 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{2}{3}$ Mnd.
67. Nr. 41676. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Anjum, Provins Friesland, Holland, den 27. November 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 500 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{2}{3}$ Mnd.
68. Nr. 40759. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.
Skudt i Landsbyen Gama ved Foden af Barcena de Cicero, Provinsen Santander, Spanien, den 29. November 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1740 km mod S.-V.; Alder: 18 Mnd.

69. Nr. 41229. Øksneholm, den 10, Jnni 1922.
Fundet saaret ved Schelde paa Grænsen mellem Holland og Belgien, den 1. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 725 km mod S.-V.; Alder: 18 Mnd.
70. Nr. 1589. Øksneholm, den 3. Juli 1923.
Skudt ved Seinebredden, ca. 95 km oven for Paris ved Nogent-sur-Seine, Dep. Aube, Frankrig, den 3. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1020 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{1}{2}$ Mnd.
71. Nr. 4253. Øksneholm, den 16. Juni 1923.
Skudt ved Aiguillon-sur-Mer, Vendée, Frankrig, den 3. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1440 km mod S.-V.; Alder: 6 Mnd.
72. Nr. 389. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Skudt i Sumpene ved St. Gervais, ca. 5 km fra Kysten, Vendée, Frankrig, den 4. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1410 km mod S.-V.; Alder: $29\frac{3}{4}$ Mnd.
73. Nr. 342. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Skudt ved Bassin d'Arcachon, Gironde, Frankrig, den 5. December 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 1580 km mod S.-V.; Alder: $5\frac{3}{4}$ Mnd.
74. Nr. 544. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Tilbagemeldt den 7. December 1921 som fanget ved Pontaux-sur-l'Adour, Landes, Frankrig; Afstand fra Mærkningsstedet: 1660 km mod S.-V.; Alder: ca. 6 Mnd.
75. Nr. 419. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Fundet død paa en lille Ø i Lac d'Aiguebelette, Savoie, Frankrig, den 8. December 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 1260 km mod S.-SV.; Alder: omkring $5\frac{1}{2}$ Mnd.
Meddelelsen skriver, at Fuglen, som han for Resten kalder en Brevdue, sandsynligvis er blevet taget af en Spurvehøg. Efter alt at dømme har den ogsaa ligget der et Stykke Tid, da Forraadnelsen var temmelig stærkt fremskreden.
76. Nr. 40504. Øksneholm, den 29. Juni 1922.
Skudt ved Holbeach Marsh, Lincolnshire, England, den 8. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 870 km mod V.-SV.; Alder: $17\frac{2}{3}$ Mnd.
77. Nr. 41487. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Aiguillon-sur-Mer, Vendée, Frankrig, den 8. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1440 km mod S.-V.; Alder: 18 Mnd.
78. Nr. 535. Øksneholm, den 10. Juli 1921.
Skudt ved Kysten ud for Calais, Pas-de-Calais, Frankrig, den 11. December 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 880 km mod V.-SV.; Alder: $5\frac{1}{2}$ Mnd.
79. Nr. 40147. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Skudt i Sumpene ved Longeville, Vendée, Frankrig, den 12. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1435 km mod S.-V.; Alder: $18\frac{1}{2}$ Mnd.

80. Nr. 41561. Øksneholm, den 22. Juni 1922.

Dræbt i Nærheden af Ash, Canterbury, England, den 15. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 895 km mod V.-SV.; Alder: 18 Mnd.

Om denne Maage, der maa siges at have været ude for et ikke helt almindeligt Uheld, skriver Meddeleeren: »Sidste Lørdag, den 15. December, medens en Mand ved Navn Amos var ved at pløje paa en Mark i Nærheden af Ash, fløj en Maage mod Plovstjerten og beskadigede herved Hovedet temmelig alvorligt. Amos forsøgte at spare dens Liv, men fandt, at det var umuligt, hvorfor han af humane Grunde dræbte den. Han fortalte mig, at den, da Ulykken skete, havde en stor Orm i Munden hvilken maaske havde forhindret den i at komme klar af Ploven, da den fløj op fra Jorden. Maagen tilhørte en Flok, som alle fløj uskadte bort«.

81. Nr. 40608. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.

Fundet død ved Loix paa Øen Ré, Charente-Inférieure, Frankrig, den 15. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1455 km mod S.-V.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.

82. Nr. 40482. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.

Skudt i Omegnen af Lorient, Morbihan, Frankrig, omkring den 17. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1410 km mod V.-SV.; Alder: $6\frac{3}{4}$ Mnd.

83. Nr. 41094. Øksneholm, den 14. Juni 1922.

Skudt ved Themsbredden ved Erith, London, den 20. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 940 km mod V.-SV.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.

84. Nr. 41300. Øksneholm, den 10. Juni 1922.

Skudt ved Middelhavskysten tæt ved Byen Algier, Afrika, den 20. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 2280 km mod S.-SV.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.

85. Nr. 4203. Øksneholm, den 16. Juni 1923.

Tilbagemeldt fra Walton on the Naze, Essex, England, den 23. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 880 km mod V.-SV.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.

86. Nr. 41467. Øksneholm, den 14. Juli 1922.

Fundet død ved Westkapelle, Walcheren, Holland, omkring den 24. December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 770 km mod S.-V.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.

87. Nr. 40744. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.

Skudt ved Mortagne, Charente-Inférieure, Frankrig, den 24. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1500 km mod S.-V.; Alder: $6\frac{3}{4}$ Mnd.

88. Nr. 41188. Øksneholm, den 10. Juni 1922.

Skudt ved Alba de Tormes, Salamanca, Spanien, den 29. December 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 2160 km mod S.-V.; Alder: 7 Mnd.

At denne Maage, som mødte sin Skæbne inde paa Spaniens

Højsletter ca. 300 km fra nærmeste Kyst, ikke var den eneste af sin Art, som fandt Vej op ad Duero, viser de Oplysninger, som jeg ved min Brevveksling med Meddeleren modtog.

»Denne Art opholder sig her ved Salamanca nogle Maaneder hvert Aar. De ankommer i Begyndelsen af December og forlader os i Slutningen af Februar. De kommer op fra Atlanterhavs-kysten, idet de følger Duero og dens Tilløb«.

89. Nr. 528. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Skudt i Pontrieux, Côtes du Nord, Frankrig, den 30. December 1921; Afstand fra Mærkningsstedet: 1340 km mod V.-SV.; Alder: $6\frac{1}{2}$ Mnd.
90. Nr. 40508. Øksneholm, den 29. Juni 1922.
Skudt ved l'Aiguillon-sur-Mer, Vendée, Frankrig, ultimo December 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1440 km mod S.-V.; Alder: ca. 6 Mnd.
91. Nr. 40149. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Skudt ca. 5 km S.-Ø. for Bayonne ved Villefranque, Basses-Pyrénées, Frankrig, den 1. Januar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1680 km S.-V.; Alder: $7\frac{1}{4}$ Mnd.
92. Nr. 40637. Selsø, den 1. Juni 1922.
Fundet død ved East Boldon, Durham, England, den 2. Januar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 995 km mod V.; Alder: $7\frac{1}{4}$ Mnd.
93. Nr. 40621. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fanget ved Bradninch, Devon, England, den 3. Januar 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1200 km mod V.-SV.; Alder: $7\frac{1}{8}$ Mnd.
Meddeleren skriver: »Det maa interessere Dem at vide, at jeg i Dag har fanget en Maage med brækket Vinge paa en af vore Marker ved Floden Culm. Jeg skar den syge Del af og opdagede da en Metalring om Foden. Jeg tog Ringen af og lod Fuglen gaa igen; den er »allright« undtagen Halvdelen af dens ene Vinge«.
94. Nr. 41027. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Dræbt ved Holt, Norfolk, England, først i Januar 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 780 km mod V.-SV.; Alder: 19 Mnd.
95. Nr. 992. Jyllingeholmene, den 11. Juli 1921.
Fundet død ved Kysten af Morecambebugten ved Bolton-le-Sands, Morecambe, Lancaster, England, den 10. Januar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 970 km mod V.; Alder: $6\frac{2}{3}$ Mnd.
Meddeleren skriver: »Om Morgenen den 10. Januar fandt jeg paa Strandbredden ved Bolton-le-Sands en død Maage af den lille Slags. Det har været meget haardt Vejr de to foregaaende Dage, saa Fuglen er sandsynligvis bleven dræbt i Stormen«.
96. Nr. 40542. Øksneholm, den 29. Juni 1922.
Fundet død ved Kysten ved Charentes Udløb, Charente-Inférieure, Frankrig, den 13. Januar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1470 km mod S.-V.; Alder: 7 Mnd.

97. Nr. 40885. Selsø Sø, den 7. Juni 1522.
Fundet død i Nærheden af Arles ved Rhonefloden, Bouches-du-Rhone, Frankrig, den 20. Januar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1460 km mod S.-SV.; Alder: $7\frac{1}{3}$ Mnd.
98. Nr. 579. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Fundet død ved Brock op Langendyk, Alkmaar, Provinsen Nord-Holland, Holland, den 26. Januar 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 600 km mod V.-SV.; Alder: $7\frac{1}{8}$ Mnd.
99. Nr. 41848. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Schelde ca. 5 km ned ad Floden fra Byen Doel i Belgien, den 29. Januar 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 730 km mod V.-SV.; Alder: $19\frac{1}{2}$ Mnd.
100. Nr. 224. Øksneholm, den 11. Juni 1921.
Fanget ved Rotterdam, Holland, den 30. Januar 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 680 km mod V.-SV.; Alder $7\frac{3}{4}$ Mnd.
Om »Fangsten« skriver Meddeleeren: »Herved har jeg den Ære at meddele Dem, at jeg har fanget en Maage, som jeg saa falde ned og slaa sig ihjel paa Isen«.
101. Nr. 1030. Jyllingeholmene, den 11. Juli 1921.
Skudt ved Authie-Bugten, Pas-de-Calais, Frankrig, den 10. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 940 km mod V.-SV.; Alder: $19\frac{1}{2}$ Mnd.
102. Nr. 360. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Skudt ved Rio Francoli, Tarragona, Spanien, den 11. Februar 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 1800 km mod S.-SV.; Alder: $7\frac{3}{4}$ Mnd.
103. Nr. 41704. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Kysten ud for Cindja, ved Bizerte, Tunis, Afrika, den 12. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 2100 km mod S.; Alder: 8 Mnd.
Da denne Maage er truffet paa et Sted, som ligger i det sydøstlige Hjørne af denne Arts Udbredelsesomraade under Vintertrækket, kan det have sin Interesse at høre, at den ikke var alene, men blev skudt ud af en Flok. Meddeleeren skriver: »Forleden Dag, da jeg spadserede mig en Tur med min Bøsse langs Strandbredden, lykkedes det mig ved at skyde til en Flok Maager at saare en«.
104. Nr. 40174. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fundet død ved Christchurch, Hampshire, England, den 13. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1080 km mod V.-SV.; Alder: omkring $8\frac{1}{2}$ Mnd.
Maagen har sikkert været død et Stykke Tid, da den blev fundet, idet den, efter hvad Meddeleeren skriver: »var delvis ædt op af Maddiker«.
105. Nr. 41475. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Skudt ved Kysten ved Torreblanca, i Nærheden af Castellon de la Plana, Spanien, i Ugen 11.—17. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 1980 km mod V.-SV.; Alder: $8\frac{1}{4}$ Mnd.

106. Nr. 44119. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Fanget i Store Bælt ud for Korsør, den 19. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 85 km mod S.-V.; Alder: $8\frac{1}{2}$ Mnd.
Om denne Maage, hvis Uheld desværre ikke er enestaaende, meddeler Fiskeren fra Korsør: »Da jeg i Gaar var ude for at tilse mine Torskekroge, fandt jeg en Maage, der var blevet hængende paa en Krog og havde revet Tungen i Stykker. Fuglen blev naturligvis dræbt«.
107. Nr. 41544. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Coruna, Spanien, den 21. Februar 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 2040 km mod S.-V.; Alder: $8\frac{1}{2}$ Mnd.
108. Nr. 1095. Øksneholm, den 16. Juni 1923.
Fundet død i Rhonefloden ved Ternay, Isère, Frankrig, den 25. Februar 1124; Afstand fra Mærkningsstedet: 1260 km mod S.-SV.; Alder: $8\frac{2}{3}$ Mnd.
109. Nr. 40670. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Fanget ved Perpignan, Dép. Pyrénées Orientales, Frankrig, ultimo Februar 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 1620 km mod S.-SV.; Alder: 21 Mnd.
110. Nr. 415. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Fundet død ved Nybøl Nor, Egersund, Sundeved, Sønderborg Amt, den 30. Juli 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 180 km mod S.-V.; Alder: 8—9 Mnd.
Meddeleeren skriver: »Maagen fandt jeg ilanddreven her i Nybøl Nor, og den er vistnok bleven skudt for længere Tid siden, maaske allerede i Februar Maaned«.
111. Nr. 40453. Selsø Sø, den 1. Juni 1922.
Skudt ved Etaules, Charente-Inférieure, Frankrig, den 2. Marts 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 1460 km mod S.-V.; Alder: $21\frac{1}{4}$ Mnd.
Meddeleeren skriver: »Under en Jagttur den 2. Marts dræbte jeg i et eneste Skud 7 Maager, hvoraf den ene havde Deres Adresse i en Ring omkring Foden«.
112. Nr. 41619. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Fanget med brækket Vinge ved Leeuwarden, Friesland, Holland, den 4. Marts 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 500 km mod V.-SV.; Alder: 21 Mnd.
Meddeleeren skriver, at Fuglen blev dræbt faa Dage efter og Skindet indlemmet i »Friesh Naturhistorisch Museum«. »Saavel *Larus ridibundus* som *Larus canus* opholder sig i stor Mængde rundt her omkring og i selve Byen (Leeuwarden); særlig om Vinteren er de talrige, da de bliver fodret af Indbyggerne. Det er blevet mig fortalt, at flere Ringfugle er blevet set her, men jeg er ikke sikker paa Rigtigheden«. Da det, paa rimelig Afstand og i bestemte Situationer, ingenlunde er vanskeligt at afgøre, om en Fugl er ringet eller ej, er Nr. 41609 sikkert ikke den eneste Ringmaage, som besøgte Leeuwarden.

113. Nr. 41151. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Fanget ved Nijmegen, Gelderland, Holland, den 7. Marts 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 600 km mod S.-V.; Alder: 9 Mnd.
114. Nr. 41364. Øksneholm, den 14. Juni 1922.
Fundet død ved Harlingen, Friesland, Holland, den 11. Marts 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 520 km mod V.-SV.; Alder: 21¹/₄ Mnd.
115. Nr. 41617. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Dereham, Norwich, Norfolk, England, medio Marts 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 820 km mod V.-SV.; Alder: ca. 21 Mnd.
116. Nr. 41276. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Fundet død paa Kysten mellem Hornum og Rantum, Sylt, Tyskland, den 5. April 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 280 km mod S.-V.; Alder: 10 Mnd.
Meddelelsen skriver: »Jeg bemærker endnu, at Fuglen tidlig den 5. April blev fundet i umiddelbar Nærhed af Telefontraade, hvilke den sandsynligvis er fløjet imod. Den var endnu ganske frisk. En Smule Blod paa Halsen og den ene Vingebue var alt. Det var aabenbart et ungt Dyr, da den havde noget graat i Fjerdragten«.
117. Nr. 40793. Selsø Sø, den 7. Juni 1922.
Skudt i Albufera, Valencia, Spanien, den 9. April 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 2060 km mod S.-SV.; Alder: 10¹/₄ Mnd.
118. Nr. 41921. Jyllingeholmene, den 5. Juli 1922.
Skudt ved Charentes Munding, Charente-Inférieure, Frankrig, først i April 1924; Afstand fra Mærkningsstedet: 1440 km mod S.-V.; Alder: 21¹/₂ Mnd.
119. Nr. 416. Eskildsø, den 26. Juni 1921.
Fundet død paa en Mark i Nærheden af Roskilde, den 11. Maj 1922; Afstand fra Mærkningsstedet: 10 km mod S.; Alder: omkring 11 Mnd.
120. Nr. 486. Øksneholm, den 29. Juni 1921.
Fundet døende paa Øen den 11. Maj 1924; Alder: 35 Mnd.
121. Nr. 227. Øksneholm, den 11. Juni 1921.
Fundet død paa Øen den 23. Maj 1924; Alder: ca. 36 Mnd. Maagen havde kun ligget nogle Dage, da den blev fundet.
122. Nr. 41786. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Godsted pr. Nysted, den 5. Juni 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 132 km mod S.; Alder: ca. 12 Mnd.
Meddelelsen skriver: »Maagen, som jeg skød paa vor Mark, var med sort Hoved, og den Slags kalder vi her paa Eggen for Terner, og dem er der mange af her«.
123. Nr. 41779. Øksneholm, den 22. Juni 1922.
Skudt ved Lomma, Skaane, Sverige, den 16. Juni 1923; Afstand fra Mærkningsstedet: 70 km mod Ø.-SØ.; Alder: 12 Mnd.

124. Nr. 41233. Øksneholm, den 10. Juni 1922.
Fundet død ved Kjølholm, Roskildefjord, den 22. Juni 1924;
Afstand fra Mærkningsstedet: 8 km mod S.; Alder: 24^{1/2} Mnd.
125. Nr. 40991. Øksneholm, den 4. Juli 1922.
Fundet vingskudt ved Holbæk, den 30. Juni 1924; Afstand
fra Mærkningsstedet: 35 km mod S.-V.; Alder: 24 Mnd.

II. HÆTTEMAAGERNES LIV OM VINTEREN I VEST- OG SYDVESTEUROPA.

I foregaaende Afsnit er meddelt det Materiale hvorefter Punkterne paa Kortet kan tegnes; det fyldige Billede af Hættemaagernes Træk faar man dog først ved at sammenholde de Oplysninger, som Tilbagemelderne giver, enten i den første Meddelelse om, at Ringen er aflæst, eller under den senere Brevveksling.

Hvert enkelt Brev er selvfølgelig af Interesse for Ringmærkeren. De Uddrag af Breve, som i det følgende er anført, er dog kun saadanne, som ganske særlig tjener til at belyse Billedet af Hættemaagernes Liv om Vinteren. Ved at se paa Kortet fremgaar det tydeligt, som naturligt er, at Maagerne tiltrækkes af ganske bestemte Lokalteter: Strandsøer, Sumpstrækninger og ikke mindst Flodmundinger. Der bliver derfor visse Centrere, hvorfra Efterretningerne hyppigst vil indløbe, og det er ved en Del af disse Centrere eller Opholdssteder, at vi i det følgende vil standse.

Den første Station paa Vejen sydvestover maa naturligvis blive Elbmundingen og Nordsøkysten deromkring. Dog har Opholdet her sikkert ikke stor Varighed, idet de Trækveje, der her løber sammen, fra den jydsk Halvøes Vestkyst og fra Tysklands Østersøkyst, ret hurtigt tvinger Flokkene til at søge nye Fourageringspladser.

En saadan finder vi ved Rhinens og Scheldes Munding, hvor tilmed de zeelandske Øer yder Læ for Vinterens Vestensstorme.

Følgende Beskrivelse er sendt mig fra Belgien omkring 1. Februar 1924 og skildrer Fuglelivet ved Scheldes Munding:

»Utallige Maager ved vore Kyster! Tusinder af disse henrivende Fugle befolker nu vore Kyster. Aarsagen hertil skyldes de voldsomme Storme, som i den sidste Tid har hersket til alle Sider. De kommer fra Bugten ved Gascogne eller fra de danske og norske Kyster og er mindre almindelige hos os. En af disse nydelige Fugle, der er fundet ved Strandbredden, var Bærer af

et Mærke, der som Adresse havde: H. Pedersen, Fr.sund, Danmark.

Naar Havet trækker sig tilbage, og Sandet, Strandsøerne og Stenene lidt efter lidt tørlægges, dækkes et rigt forsynet Bord til Fuglene. Utallige Skarer af store og smaa Maager kommer vidt omkring fra og sætter sig larmende paa Havet, som synes at vige tilbage for dem. De sluger først de smaa levende Dyr, som sidder fast i Sandet og mellem Stenene for derefter at rydde Stedet for Affald og døde Fisk, som Havet har efterladt. Kom og betragt disse stolte Fugle i Havnene og i det indre af Byerne eller Dokkerne, hvor de viser sig at være meget tillidsfulde, da de her ved sig i Sikkerhed.

Undertiden, naar de er forsamlede paa en Sandbanke, hengive de sig til en meget interessant Leg. Nogle forbliver i Række Side om Side, medens andre flyver i Cirkler ovenover udstødende øredøvende Skrig for derefter at komme og tage Pladsen fra Kammeraterne, som nu tager til Vingerne og udfører mærkelige svævende Bevægelser; et henrivende Skuespil, som man længe kan iagttage paa smukke, solrige Vinterformiddage! Undertiden forener Maagerne sig i store Flokke, under hvilke Hannerne med forbavsende Koketteri anstrænger sig for at bestikke det smukke Køn til snarlig Bryllupsfest.«

Der er noget vist hjemligt over det Billede, som vi gennem Brevene fra England faar dannet os om vore Maagers Liv paa den anden Side af Nordsøen.

Se nu f. Eks. Nr. 80. Her gaar en Decemberdag en Mand og pløjer ikke langt fra Kanalkysten, og Maagerne følger efter. Uheldet var ude, og Beviset for, at i hvert Fald en af Flokken var dansk, var herved givet.

Efter at de herhjemme har fulgt Ploven, medens en Del Stubmarker er blevet vendt, og deltaget i Efteraarssaanningen paa deres Vis, er det jo ret naturligt, at de i England optager den samme Næringsvej. Det er Farmeren, som jeg derfor hyppigst har Brevveksling med, naar det drejer sig om Maager fra England.

En Del er fundet døde ved Kysterne, og Meddeleren bemærker ofte, at »de sidste Dages Storm« er Skyld heri.

Efter Meddelelserne at dømme maa Frankrigs Kyster, særlig fra Loires Munding og til Bunden af Biskayabugten, betragtes som Hættemaagens Hovedkvarter i Vintermaanederne.

Den franske Jæger optræder hyppigst som Méddeler. Han skriver gerne og meget udførligt, og det er meget sjældent, at man maa vente efter Svar paa en stillet Forespørgsel. Materialet er stort, og det er nærmest i Flæng, at jeg vælger at anføre, hvad en Meddeler fra Egnen omkring Arcachon (Nr. 73) skriver:

»Hættemaager og Stormmaager lever i Mængde ved Bredderne af Bassin d'Arcachon, men især fra Udgangen af September til Foraaret. Man jager dem ikke, men forsøger undertiden at fange dem ved at saare dem let for siden at indelukke dem i Haverne, hvor de ødelægger smaa Orme og Insekter. De bliver da næsten tamme, og paa Bondesproget kaldes de »caiaes«. Da de ikke jages, er de ikke ret vilde, og naar Fiskerbaadene kommer ind i Bassin d'Arcachon, følger de meget tæt efter for at spise de Fisk, der ved Sorteringen kastes i Vandet. I Almindelighed lever de i Flokke. Deres Kød er ikke skattet, og det er sandsynligvis en af Grundene til, at man, som før nævnt, ikke jager dem«.

Nærmere Oplysninger om Lokaliteterne omkring Bassin d'Arcachon og et andet stærkt besøgt Sted, Bugten Anse de l'Aiguillon, N. for la Rochelle, har H. Chr. C. Mortensen givet i »Mærkede Spidsænder« (Dansk Ornith. Foren. Tidsskr., 8. Aarg., S. 146).

Fra Spaniens Middelhavskyst kan følgende Oplysninger, der skyldes Maage Nr. 102, anføres:

»Man træffer en lignende Maageart her, dog ikke nøjagtig den samme som Deres, der ikke er almindelig i denne Del af Landet. De Maager, som findes her, lever kun paa Havet og fjerner sig sjældent mere end 1 km fra Kysten. Deres Maage lever derimod her ved Ferskvand ved Bredden af Rio Francoli. I Overensstemmelse med de Efterretninger, som jeg har faaet fremskaffet, yngler Deres Maage ikke her. De kommer til denne Del af Landet ganske unge i den første Del af November Maaned, og forlader os igen først i Maj, eller med andre Ord, de lever her om Vinteren. Maagerne efterstræbes ikke her af Jægere, men eftersom Maage Nr. 360 blev truffet ved Bredden af Floden, hvor man jager Ænder, blev den taget for en And og skudt«.

Fra modsat Kant af Spanien, fra Guadianas Udløb, blev Nr. 66 tilbagemeldt, og skønt Brevet med Efterretningen i og for sig er uden ornithologisk Interesse ud over det, som allerede er anført under Nr. 66, indeholder det dog et rigt Stof til Belysning dels af, hvilket heldigt Sammenspil af Omstændigheder der ofte skal til, før en Ring havner efter sin Bestemmelse, og dels af hvilken

Opstandelse en Ringfugl kan lave i et spansk Fiskerleje. Her er Brevet: »Hermed har jeg den Ære at meddele Dem, at her i Gaar af en Fisker er blevet skudt en Maage, der bar en Ring med følgende Indskrift: 41307, Adresse: H. Pedersen, Fr.sund, Danmark. Isla Cristina ligger ved Mundingen af Floden Guadiana, som danner Grænsen mellem Spanien og Portugal. Jeg selv er Hollænder og opholder mig for Tiden her; jeg forstaar flere Sprog, men desværre ikke dansk, og har derfor tænkt, at det var bedst at skrive til Dem paa tysk. Meget komisk var det, at Fiskeren slet ikke vidste, hvad han skulde gøre med Fuglen, som han vilde skjule, da han troede, at han ellers vilde blive straffet. Jeg fortalte ham da, at Ringen kun var blevet brugt af Dem, for at De til Deres Studier og Undersøgelser kunde faa at vide, hvor Fuglen var blevet dræbt. I Dag til Morgen kom han til mig og fortalte: Jeg har talt med mine Venner, og vi er alle overbeviste om, at Nr. 41307 bliver det Nummer, hvorpaa Hovedgevinsten i det spanske Statslotteri, som bliver trukket nu til Jul, vil falde, og vi har derfor allerede telegraferet til Madrid for at faa dette Nummer. Hele Seddelen koster 2000 Pesetas, men vi har alle været fælles om at købe den og har allerede i Gaar Aftes faaet samlet over 700 Pesetas. — Ja, De vil sikkert undre Dem ved at høre, hvor overtroisk Befolkningen er.«

Desværre er det ikke senere lykkedes mig at faa Forbindelse med Hollænderen, der kort efter forlod Isla Cristina, og saaledes heller ikke at faa opklaret, om den danske Hættemaage virkelig bragte Rigdom til de fattige Fiskere i Isla Cristina.

Om Maagen fra Oporto (Nr. 63) modtog jeg Meddelelse fra forskellig Side og blandt andet ogsaa fra Wm. C. Tait i Oporto, en kyndig Ornitholog, som vi, der arbejder med Ringmærkning, skylder megen Tak, dels for det Oplysningsarbejde, som han, siden den første Ringfugl i 1910 viste sig i Landet, har gjort ved gennem samtlige betydelige Blade i Portugal at omtale Hensigten med Ringmærkning og dels ved gennem Pressen og sine andre Forbindelser at indsamle saa fyldigt og nøjagtigt et Materiale som muligt om disse Fugle.

Han skriver blandt andet om Maagerne ved Portugal: »Jeg har studeret Portugals Fugle i mere end 50 Aar og publicerede i 1887 min første Fortegnelse over dette Lands Fugle i »The Ibis«. Jeg er nu i Færd med at fremkomme med en revideret Liste over det samme Emne og vil hertil føje en Fortegnelse over de

Ringfugle, som er bemærket her. I denne Fortegnelse har jeg 35 *Larus ridibundus*, hvis Ringe er aflæste her i Portugal, men ingen *Larus canus*, som er en sjælden Fugl her. *Larus ridibundus* er derimod i rigeligt Tal her i Portugal om Vinteren. Jeg er ganske af Deres Opfattelse, at Maagerne under deres Træk i Almindelighed følger Frankrigs Kyster og saaledes sandsynligvis langs Spaniens Nordkyst naar ned til Portugal. Jeg har ofte set Flokke af Maager, Ænder og andre Søfugle i Oktober Maaned trække sydpaa langs Portugals Kyst. Det er aabenbart Flodmundingerne og Lagunerne ved Sydfrankrigs Kyster, der tiltrækker en Del af Maagerne fra Nord, men om de gaar tværs over Frankrig langs Floder og Kanaler vides ikke. *Larus argentatus* og *Larus canus* synes at være meget mere stationære end *Larus fuscus* og *Larus ridibundus*.«

Nr. 103, Maagen fra Tunis var, som det allerede er anført, ikke alene, og som Efterretningerne fra Marokko og Algier viser, er det heller ikke noget enestaaende Tilfælde at træffe danske Maager i Nordafrika om Vinteren, tværtimod maa man vist have Lov at antage, at de 3 Efterretninger fra Afrika ikke i samme Forhold som Efterretningerne fra Frankrig og England oplyser os om, hvor stor en Del af Trækket, der naar dertil. Den indfødte Befolknings kulturelle Standpunkt er jo alt andet end en Garanti for, at et Flertal af de Ringfugle, som havner der, bliver tilbagemeldt.

Nr. 103 skyldes følgende Oplysning: Her er Maager til alle Aarstider, men man ser dog flest af dem om Vinteren, især naar de under ondt Vejr søger Tilflugt i Havnene og ligeledes, naar de i meget daarligt Vejr kommer til de lavere Marker, hvor de ogsaa hovedsagelig opholder sig om Sommeren. De indfødte jager dem især om Vinteren, da de er fede, for at spise dem, hvorimod de ikke jager dem om Sommeren, da de er temmelig magre. Vi jager dem derimod for Fiskeriets Skyld, idet de har nogle Underfjer, som anvendes til Fangsten af Makrel.

III. MAAGERNES OPHOLDSSTED AARET RUNDT

Paa det store Kort er Findestederne for de tilbagemeldte Maager betegnede ved et rundt Mærke og Fuglens Løbenummer; alene for de Fugle, som fandt deres Død tæt ved Hjemmet, lod dette sig ikke gøre som Følge af Kortets Maalestok; det

store, sorte Mærke angiver derfor ikke blot selve Mærkningsstedet, men dækker ogsaa Markeringen for følgende Løbenummere: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 22, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 44, 56, 119, 120, 121 og 124.

Imidlertid kan man ogsaa, som der er gjort paa de 6 mindre Kort, indføre de indløbne Meddelelser paa særskilte Kort efter de forskellige Maaneder, i hvilke Fuglene er omkomne; man faar herved, idet man samtidig tager Hensyn til de i Brevene givne Meddelelser, følgende Billede af Maagernes Opholdssted til de forskellige Aarstider.

Juli. Saa snart Vingerne kan bære, søger Ungerne, som rimeligt er, ind til »Fastlandet«, og Efterretningerne fra Juli viser, at de endnu ikke har fjernet sig ret langt fra Fødestedet. 12 Maager bliver tilbagemeldt.

August. Allerede i denne Maaned bærer Vingerne saa godt, at de dristigste vover Eventyret sydvestover langs Europas Nord-søkyst, og af Maanedens 9 Tilbage meldinger er de 6 fra Nord-søkyterne.

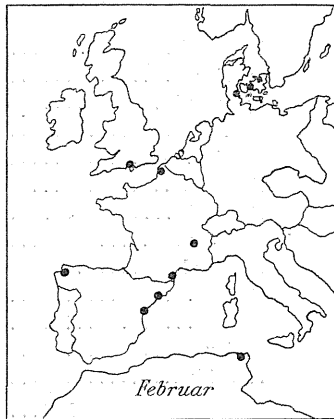
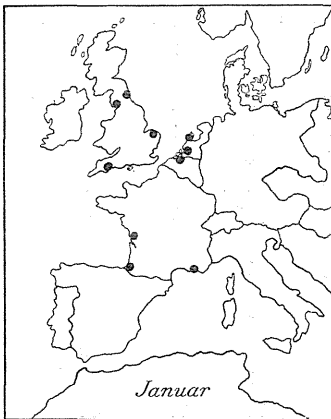
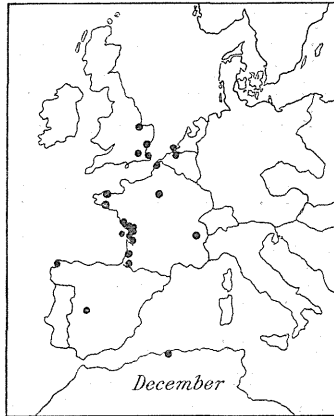
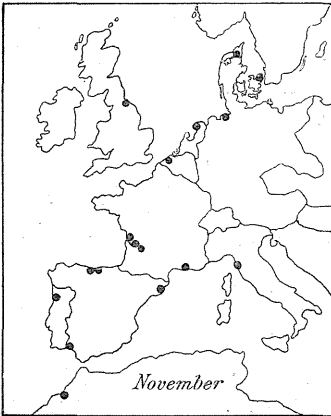
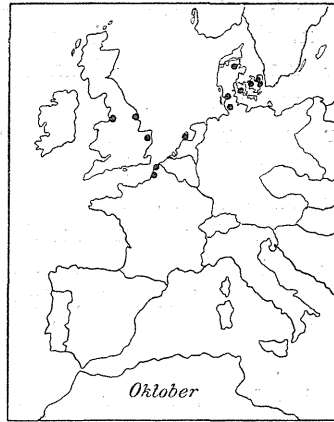
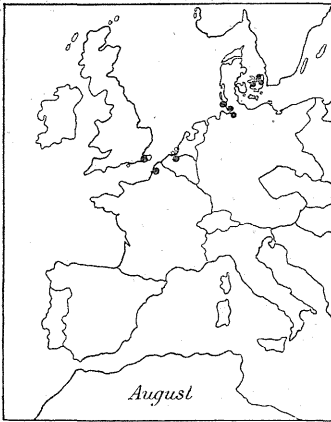
September. Endnu er Billedet noget nær det samme; de utaalmodigste er rejst, medens Hovedstyrken endnu staar fast herhjemme. Ud over Kanalen naar endnu ingen. Af 17 Tilbage meldinger er kun de 3 fra Udlandet.

Oktober. Men i Oktober finder Op marchen Sted til det store Fremstød i November; af 13 Efterretninger er de 8 fra Nordsøkysten.

November. Saa kommer den Maaned, hvori den store Forskydning finder Sted. Af Maanedens 17 Efterretninger bærer de 15 fremmede Frimærker og Bud fra Vest- og Sydvesteuropa, ja, endog fra Afrika. En lille Post holder endnu fast ved Danmark, og Nordsøkyterne formaar stadig at fastholde en Del, omend kun et Mindretal, medens Flertallet har valgt Biskaya-bugten og Pyrenæerhalvøens Atlanterhavskyst samt Rivieraen.

December. I denne Maaned er Trækket mod sydligere Breddegrader sluttet. Ingen Efterretninger er modtaget fra Danmark eller Tyskland. Skarerne er nu paa Plads, og man lægger særlig Mærke til den stærke Stilling, som de indtager ved Sydvestfrankrigs Flodmundinger, Strandsøer og Mosedrag, samt at de fra Kysterne nu søger ind i Landet langs Floderne. Efterretningernes Antal kulminerer med 22.

Januar. Allerede nu synes man at spore en nordgaende

Bevægelse, idet Tyngdepunktet atter rykkes mod Nord, mod Kanalen. Maanedene bringer 10 Efterretninger.

Februar. I denne Maaned kommer der atter Efterretninger fra Danmark, men Meddelelserne fra Sydeuropa og Tunis viser, at der er stærkt delte Meninger om Betimeligheden af at vende hjem. Ogsaa denne Maaned har 10 Meldinger at opvise.

Marts—April. I dette Tidsrum er Efterretningerne saa sparsomme, tilsammen kun 8, at det er vanskeligt at faa noget godt belyst Billede af Foraarstrækket, men det synes dog, som en Del stadig bliver i Vinterkvartererne, vel nærmest unge Fugle, hvem Kønsdriften endnu ikke driver mod Nord, mod Ynglepladserne.

Maj—Juni. Nu er Kredsløbet sluttet; Nr. 120 og 121 viser os det; begge Fugle er fødte og døde paa samme lille Ø. Nu er Flertallet atter hjemme, nu larmer de atter derude paa Holmene i Fjorden, og Underet sker: I Løbet af et Par Maaneder er det næste Slægtled klar til at gaa paa Langfart, Vikingetog, til Vest- og Sydvesteuropas Kyster.

IV. HVORLEDES OMKOMMER MAAGERNE?

Dette Spørgsmaal kan det sikkert ogsaa have sin Interesse at faa besvaret, og ved at uddrage Hovedpunkterne af de Svar, jeg har faaet paa mit Spørgsmaal: »Jager De Maagerne og hvorfor«, fremgaar det, at man egentlig ikke skyder Maagerne for at anvende dem til noget, men ofte kun for at »faa Ild i Bøssen«, fordi de gør Skade paa Fiskeriet, eller — ved en Fejltagelse.

	Antal	skudte	fangne	fundet døde
Danmark.....	45	19	2	24
Sverige.....	1	1	0	0
Tyskland.....	7	3	1	3
Holland.....	9	0	3	6
Belgien.....	5	4	1	0
England.....	15	7	2	6
Frankrig.....	29	24	1	4
Spanien.....	9	9	0	0
Portugal.....	1	1	0	0
Italien.....	1	0	1	0
Tunis.....	1	1	0	0
Algier.....	1	1	0	0
Marokko.....	1	1	0	0
Ialt....	125	71	11	43

Denne Fortegnelse viser, i hvilket Antal Maagerne er tilbagemeldt fra de forskellige Lande, og paa hvilken Maade de er kommet i Meddelerens Haand.

Naturligvis kommer der flest Efterretninger fra selve Danmark; Skravlet falder fra. Det hedder herfra derfor oftest: fundet død, medens det fra Kanalkysterne og Syd herfor oftest hedder: jeg har skudt Fuglen.

Tager man saa i Betragtning, at en Del af de Maager, der fanges eller findes døde, sikkert ogsaa har været for nær ved en Bøsse, viser Tallene, at det store Flertal af Maager, der omkommer, bliver skudt.

SUMMARY

Migration of the Black-headed Gull (*Larus ridibundus*).

In the years 1921—23, in June—July, 2540 black-headed gulls were ringed in the breeding-places — Øksneholm, Jyllingeholmene, Eskildsø, and Selsø Lake, — in and at Roskildefjord, Sealand, Denmark.

From July 1st 1921 till July 1st 1924, 125 black-headed gulls have been reported from Denmark, Sweden, Germany, Holland, Belgium, England, France, Spain, Portugal, Italy, Tunis, Algiers, and Morocco.

Reports have arrived in all the months of the year, and, judging by the material at hand, the black-headed gulls of the Roskildefjord seem to spend the months as follows:

July. As soon as the wings can carry, the young naturally turn to the interior of the country, and reports from July prove that they have not yet moved far from the breeding-places. 12 gulls reported.

August. Already in August, the wings carry so well that the boldest set off in search of adventures in south-western direction, along the European coast of the North Sea, and 6 of the 9 reports of this month are from the coasts of the North Sea.

September. In September the situation is about unaltered; the most impatient have departed whilst the main force is still keeping to head-quarters. Not a single bird has yet passed the Channel. Of 7 reports only 3 are from abroad.

October. In October the final preparations are made for the great event, Migration in November. Of 13 reports 8 are from the coast of the North Sea.

November. This is the month in which the grand event, Migration, takes place. Of 17 reports from this month 15 carry messages from West- and South Europe — there is even 1 from Africa. A small contingent still keeps to Denmark, and the coasts of the North Sea are also able to detain some birds, though only a minority. The greater part have chosen the Bay of Biscay and the Atlantic coast of the Mediterranean as well as the Riviera for their residence.

December. In this month the migration for southern latitudes has come to a close. No reports from Denmark or Germany are at hand. The flocks have settled, and our attention is called to the strong positions which are taken up by some birds at the mouths of the rivers, the lagoons, and the marshes of S. W. France, and to the birds which are now turning from the coasts along the rivers into the interior of the country. Reports culminate in the number of 22.

January. Already in January, a movement in North-Western direction seems to be going on, the main force is again turning northwards—towards the Channel. There are 10 reports in this month.

February. In February reports from Denmark once more appear, but communications from S. Europe and Tunis prove that opinions are strongly differing as to the seasonableness of turning homewards. Also this month has 10 reports.

March—April. In March and April the number of reports is so small, only 8 in all, that it is difficult to get any clear impression of the spring migration, it does, however, seem that a certain part keeps to winter quarters — most probably young birds which are not yet being urged homewards — towards the breeding-places — by sexual impulse.

May—June. Now the cycle is closed. The numbers 120—121 prove it. These birds were born and died on the same island. The majority are once more at home — once more clamouring out there on the islets in the fjords, and wonders are happening: In the course of a few months the next generation will be ready to set off for the long journeys — for the coasts of West- and South-Europe.

